

YTTRANDE*Avsändare:*

Matfiskodlarna Sverige AB
Wenche Hansen, VD
e-post: wenche@matfiskodlarna.se

Mottagare:

Regeringskansliet, Näringsdepartementet
e-post: n.remissvar@regeringskansliet.se
e-post: anna.bradenmark@regeringskansliet.se

Remiss gällande en samlad djurhälsoreglering (SOU: 2020:62)

(Dnr. N2020/02751)

Näringsdepartementet har översänt rubricerad remiss till Matfiskodlarna Sverige AB för möjlighet att lämna synpunkter senast 1 mars 2021.

Matfiskodlarna Sverige AB (nedan Matfiskodlarna) är en branschorganisation för matfiskodlare med sin verksamhet i Sverige. Synpunkterna är avgränsade till att omfatta de delar av remissen som berör vattenbruk och specifikt odling av fisk. Matfiskodlarna har inte haft möjlighet att i alla delar detaljgranska betänkandet men önskar lämna följande synpunkter.

Implementering av EU-regelverk mm

Utredningen anger att förslagen inte bedöms ha några särskilda effekter på företagen eller på förhållandena mellan olika företag avseende dessas storlek.

Matfiskodlarna anser att det saknas en resonemang kring hur det nya regelverket påverkar konkurrensförhållandena mellan företag, både nationellt, inom EU som globalt. Vattenbruket och odling av fisk i Sverige verkar både nationellt och alltmer på den globala marknaden. Matfiskodlarna har noterat att Regelrådet i yttrande daterat 2021-02-10 även lyft dessa brister.

Matfiskodlarna anser att det är viktigt att Sverige implementerar EU-regelverk på ett sådant sätt att det inte innebär att svenska företag omfattas av strängare krav än andra företagare i EU, då detta riskerar att påverka konkurrensen på EU- marknaden negativt. Det råder även begränsade möjligheter för medlemsstaterna att implementera egna nationella krav, och dubbelregleringar är inte tillåtet. Det är därför viktigt att svenska nationella regelverk är harmoniserade med regelverk på EU-nivå. Det bör därför säkerställas att de nationella kraven inte innebär strängare krav eller står i strid med EU bestämmelserna om begränsade möjligheter till implementering av egna nationella krav.

Nationell vägledning mm

Djurhälsolagstiftningen består av ett omfattande och komplext regelverk. Utredningen har lyft behovet av informationsinsatser och framtagande av tydliga och uppdaterade vägledningar.

Matfiskodlarna delar utredningens bedömning att det finns ett stort behov utav att informationsinsatser och vägledningar. Det är viktigt att dessa kommer i gång omgående.

Konsekvenser

Utredningen berör övergripande att exempelvis företag berörs av den nya djurhälsolagen och de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen. Vidare föreslås både ett antal lättnader och nya bestämmelser, ökad administration och ökade kostnader för vattenbrukare.

Matfiskodlarna saknar en bedömning av konsekvenserna för vattenbruksbranschen och speciellt matfiskodlare. Redovisningen omfattar inte vilka företag som berörs, dessas storlek etc. Redovisningen belyser inte heller hur mycket tidsåtgången och kostnaden ökar att följa regelverket, i förhållande till dagens regelverk. Matfiskodlarna har noterat att Regelrådet i yttrande daterat 2021-02-10 även lyft dessa brister.

Matfiskodlarnas medlemsföretag står för ca 97% av den svenska matfiskproduktionen samt bedriver verksamhet på ca 28 olika odlingsanläggningar i Sverige. Företagen bedriver såväl odling i kassar som landbaserade system. Besök gärna vår hemsida för mer information om odlingsföretagen¹.

Godkännande och tillstånd

Matfiskodlarna ställer sig i grunden positiv till att utredningen föreslår (i avsnitt 10.4) att behörig myndighet, att godkänna anläggningar och krav på tillstånd att bedriva viss verksamhet, ska vara Jordbruksverket. Matfiskodlarna är positiv till att Jordbruksverket föreslås besluta om allt som berör djurskydd och smittskydd.

Matfiskodlarna kan, egentligen inte, ställa sig bakom att det blir ytterligare en ansökan om godkännande och krav på tillstånd som ska sökas. Detta då det krävs redan idag många olika tillstånd, godkännanden etc. och det är redan många olika myndigheter och olika sakområden inom en myndighet involverade. Dessa processer är exempelvis oftast inte heller harmonierade i tid, varken handläggningstider som tillståndstider. Även om Matfiskodlarna är medveten om att detta är styrt av EU:s djurhälsolag bör det övervägas om det är juridiskt möjligt att förenkla ansökningsförfarandet ytterligare. Som nämns i utredningen underlättar och minskar det fiskodlarnas administrativa börda om ansökningar kan göras till så få myndigheter som möjligt.

Matfiskodlarna anser att det är viktigt att ansökan om godkännande och tillstånd kan göras digitalt, enkelt och hanteras skyndsamt. Denna process bör tidsbegränsas på så sätt att från att en ansökan lämnas in ska beslut fattas inom en viss tidsatt gräns.

Den som vill bedriva fiskodling måste även ha länsstyrelsens tillstånd enligt 2 kap. fiskeförordningen (se t.ex. sid 524-526). Matfiskodlarna anser att tillstånd enligt fiskeförordningen också ska sökas hos Jordbruksverket, i stället för länsstyrelsen. En översyn bör därför göras av förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och framförallt de delar som berör vattenbruket. Se även nedan förflyttning av vattenlevande djur.

Fiskodlare omfattas av många olika regelverk och därmed är det även många olika myndigheter som är involverade. Jordbruksverket har haft regeringens uppdrag att, i nära dialog med Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket och andra berörda myndigheter och organisationer,

¹ Aktuellt | www.matfiskodlarna.se

kartlägga gällande nationella och EU-rättsliga bestämmelser om tillståndsprövning och annan provning som kan aktualiseras för vattenbruksverksamheter. I uppdraget ingick även att analysera hur provningen av vattenbruksverksamheter kan förenklas samtidigt som miljöskyddet bibehålls och vid behov föreslå ändringar. Jordbruksverket har bland annat föreslagit att en utredning bör tillsättas i syfte att utreda möjligheterna att skapa "En väg in" för vattenbruket². Det skulle därmed vara ett steg mot "En väg in" om ansökan om tillstånd enligt 2 kap. fiskeförordningen söktes hos Jordbruksverket, i stället för som nu länsstyrelserna. Även andra regleringar i 2 kap. och som härleds till länsstyrelsen bör övervägas att flyttas över till Jordbruksverket.

Fiskodlarna upplever redan idag, att det är svårt för alla involverade länsstyrelser och vidare alla olika handläggare, att besitta den kunskap och kompetens som krävs för att kunna göra sakliga och väl underbyggda bedömningar i syfte att skapa rättsäkra beslut. Kunskapen om vattenbruk och odling av fisk är generellt begränsad hos länsstyrelserna vilket skapar oförutsägbara och rättsosäkra processer. Kraven på vad som krävs för att en anmälan, ansökan mm. ska kunna godkännas tenderar tyvärr att skilja mellan olika handläggare, den mänskliga faktorn är väldigt styrande i dessa processer. Utifrån den erfarenhet som finns, av hur det fungerar idag, är Matfiskodlarnas bedömning att det är Jordbruksverket som bör handlägga dessa ärenden och inte 21 olika länsstyrelserna med sinsemellan olika viljeinriktningar, kompetens om sakfrågan. Möjligheterna att säkerställa krav på hög kompetens inom sakfrågorna bör vara större om Jordbruksverket handlägger anmälningar, ansökningar mm. Förutsättningar skapas att dessa handläggare på Jordbruksverket kan specialisera sig då de hanterar ett större antal ärenden per år jämfört med om ärendena sprids ut på 21 län och desto fler handläggare, vilka även har flertalet andra ärenden inom andra områden att hantera.

Förflyttning av vattenlevande djur

Matfiskodlarna ställer sig positiv till att utredningen föreslår (i avsnitt 11.9.2) att det inte längre av *djurhälsoskäl* ska krävas tillstånd för förflyttningar av vattenlevande djur. Detta följer av EU:s djurhälsoförordning. Utredningen föreslår även att kravet på tillstånd enligt förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen avskaffas när det gäller förflyttningar från naturen till en vattenbruksanläggning eller mellan vattenbruksanläggningar. Detta medför en viss lättnad för enskilda vattenbruksföretagare. Som redogörs för ovan bör en översyn av hela förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och framför allt de delar som berör vattenbruket göras.

Provtagning och undersökning

I avsnittet allmänna bestämmelser om provtagning och undersökning (i avsnitt 17.7) föreslås bland annat att detta kan utföras utan samtycke av ägaren mm. Förslaget ger myndigheten och den officiella veterinären möjlighet att avliva djur utan uppenbara (smittskyddsmässiga) anledningar. Det öppnar upp för tolkningar och godtycklighet, om vad som ska ses som små

² Jordbruksverket. Redovisning av regeringsuppdrag att inom ramen för livsmedelsstrategin kartlägga och utreda förutsättningarna för en förenklad provning av vattenbruksverksamheter.

olägenheter, på djurhållarens bekostnad. Matfiskodlarna anser att om det sker utan samtycke av ägaren ska ersättning utgå.

Författningsförslag djurhälsolag (2021:00)

Matfiskodlarna har i huvudsak inga synpunkter på författningsförslagen i djurhälsolag (2021:00) eller förslag till lag om ändring i djurhälsolagen (2021:00) utöver vad som nämns i yttrandet.

Matfiskodlarna önskar dock påtala att i 8 § övriga definitioner hänvisas till flera artiklar i EU:s djurhälsoförordning. Det är inte lämpligt att hänvisa vidare till artiklar utan definitioner bör skrivas ut i författningsförslag. Sökvägen för att få kunskap om vad som avses blir väldigt omständigt om man måste leta upp artikeln för att få svaret på vad som avses med ett visst ord och uttryck.

Förslag till djurhälsoförordning (2021:00)

Denna förordning innehåller kompletterande bestämmelser till djurhälsolagen (2021:00).

Matfiskodlarna har i huvudsak inga synpunkter på kapitel 1-2, 5-9, 11-12 och 14, utöver vad som nämns i yttrandet. Matfiskodlarna önskar framföra synpunkter på vissa specifika delar i förordningens kapitel 3-4, 10, 13 samt bilaga A och B enligt nedan. Matfiskodlarna har valt att använda den rubriksättning som är i djurhälsoförordningen i syfte att underlätta för läsaren av yttrandet.

3 kap. Anmälningsplikt och övervakning

Övervakning

Matfiskodlarna stödjer förslaget i 5 § gällande att det är Jordbruksverket som ska fastställa en nationell övervakningsplan samt meddela nödvändiga föreskrifter för beslut. Det föreslås vidare att Jordbruksverket ska ge ett antal myndigheter med flera möjligheter att yttra sig innan övervakningsplanen beslutas.

Matfiskodlarna anser, beaktat att handläggningstiderna vanligen kan vara mycket långa, att den tid som remissinstanserna har på sig att lämna yttrande bör regleras genom att en maximal yttrande tid fastställs. Även tiden för att besluta om en nationell övervakningsplan bör tidsbegränsas. Detta är en viktig åtgärd i syfte att korta ner myndigheternas handläggningstider. Berörda myndigheter ska säkerställa att erforderliga resurser finns tillgängliga för att genomföra sitt uppdrag inom den tid som regleras.

I sammanhanget önskas det även påtalas behovet av att den nationella övervakningsplanen löpande ses över allt eftersom resultaten från övervakningen utvärderas och ny kunskap inhämtas.

Matfiskodlarna som branschorganisation ska även ges möjlighet att lämna synpunkter på övervakningsplanen. Vidare bör det övervägas att innan en övervakningsplan fastställs ska Jordbruksverket även söka stöd hos forskare på området.

4 kap. Medvetenhet om, beredskap inför och bekämpning av sjukdom samt bilaga A

Regeringen får enligt 4 kap. 1 § meddela föreskrifter om att även sjukdomar som inte omfattas av krav på bekämpning enligt EU-bestämmelser får bekämpas, sjukdomen blir därmed en åtgärdssjukdom. I bilaga A förslås vilka sjukdomar som ska utgöra åtgärdssjukdomar.

Åtgärdssjukdomar anges vara sådana som omfattas av tvingande åtgärder, antingen för att de omfattas av ett EU-rättsligt bekämpningskrav eller för att regeringen har fört upp sjukdomen på den nationella sjukdomslistan.

Utredningen har föreslagit att åtta åtgärdssjukdomar ska listas för vattenlevande djur i bilaga A. I underlaget framkommer att en grundlig översyn bör göras av nuvarande sjukdomsbekämpning och framtida behov då detta inte varit möjligt inom ramen för denna utredning. Vidare framkommer det att om en viss sjukdom kategoriseras som åtgärdssjukdom innebär detta inte att alla de tillåtna åtgärderna måste eller bör vidtas. Den ansvarige myndigheten åläggs att göra en noggrann bedömning av vilka åtgärder som är lämpliga och proportionerliga med hänsyn till riskerna med en viss sjukdom eller i aktuellt fall.

Matfiskodlarna kan *inte* ställa sig bakom den föreslagna sjukdomslistan i bilaga A. Utredningen kring de sjukdomar som listas i bilaga A är bristfällig, vilket även lyfts av utredaren.

Matfiskodlarna anser det vara mycket oklart vilken fakta- och vetenskapligt underlag som ligger tillgrund för att de sjukdomar som listas ska anses vara åtgärdssjukdomar, mer än att minimera risk för en försämring av det goda djurhälsoläget.

Matfiskodlarna avser inte att belysa alla de sjukdomar som föreslås i bilaga A, men vill lämna synpunkter på BKD, som är en av de sjukdomar som lyfts som förslag. Detta beaktat att branschen har under flera år arbetat med dessa frågor genom olika gemensamma projekt³ i syfte att uppnå en bättre fiskhälsa och fiskväldfärd och där BKD har varit en viktig fråga bland andra. Fiskodlarna har som målsättning att fortsatt arbeta aktivt med dessa frågor (se nedan om frivilligt kontrollprogram mm) och flera av de åtgärdssjukdomar som lyfts som förslag kan hanteras genom övervakning dvs de finns inte tillräckliga motiv eller underlag som stödjer att de ska vara en åtgärdssjukdom i bilaga A.

Matfiskodlarna anser att det är av betydelse att den senaste forskningen om olika sjukdomar och dessas risker, lämpliga förebyggande åtgärder etc. beaktas. Detta avseende både vilka sjukdomar som ska listas och kopplat till lämpliga och proportionerliga åtgärder. Därav bör även forskningsexpertis delta i översynen av den nationella sjukdomslistan samt vara rådgivande inför bedömning av lämpliga åtgärder. Likaså bör praktisk erfarenhet och kunskap både inom Sverige och från andra länder inhämtas och beaktas vid bedömningen, både av vilka sjukdomar som ska listas som lämpliga åtgärder. Det är även av betydelse att en nationell sjukdomslista löpande ses över allt eftersom kunskapen ökar om olika sjukdomar och åtgärdsalternativ samt dessas effektivitet. Det bör övervägas om det finns behov av att reglera att sjukdomslistan ska ses över exempelvis årligen.

³ Fiskodlingens code of practice (matfiskodlarna.se) och Odladfisk.se

När regeringen fattar beslut om att lägga till fler sjukdomar på listan utöver EU:s krav innebär detta att svenska företag riskerar att omfattas av strängare krav än andra företagare i EU, detta riskerar att påverka konkurrensen på bland annat EU- marknaden negativt. Innan Sverige börjar lägga till fler sjukdomar på listan, utöver EU- rättsliga bekämpningskrav, ska en mer grundlig utredning göras gällande vilka sjukdomar som är motiverade att listas. Detta beaktat dels syftet med att lista vissa sjukdomar är att förebygga och bekämpa, dels att beaktande ska även tas till om det finns lämpliga och proportionerliga åtgärder att vidta.

Det föreslagna åtgärdstillägget av sjukdomar ingriper även på ett sådant sätt att det kan innebära stora ekonomiska förluster för företagen. Det bör därför regleras att en skälig ersättning ska utgå till de företag som berörs, då föreslagen implementering, att bland annat lägga till fler åtgärdssjukdomar, riskerar att påverka konkurrensen på bland annat EU- marknaden negativt men kan även få förödande ekonomiska konsekvenser för företagen.

Matfiskodlarna anser det även vara oklart om utredningen har beaktat Jordbruksverkets BKD utredning^{4,5} som är inlämnad till regeringen, i och med att BKD föreslås läggas till som åtgärdssjukdom.

Nedan utvecklas därav synpunkterna kopplat till BKD.

BKD synpunkter specifikt

Matfiskodlarna har genom åren deltagit i flertalet möten samt skriftväxlingar kring bland annat BKD (Bacterial kidney disease) med berörda myndigheter. Detta bland annat med anledning av att EU år 2004 beviljat Sverige tilläggsgarantier för BKD i den svenska inlandszonen, vilket innebär att om en fiskodling drabbas av BKD påläggs odlingen restriktioner, förbjuds att ta in ny fisk och att den befintliga fisken slaktas ut. Utslaktningen kan vara omedelbar eller alternativt tillåts att fisken odlas till slaktstorlek. Efter utslaktning saneras odlingen och hålls tom innan ny fisk får införas. Dessa tilläggsgarantier löper ut i juli 2021. Jordbruksverkets BKD utredning hanteras nu av regeringen.

BKD har rapporterats från stora delar av världen hos både odlad och vild fisk. I Sverige påvisades sjukdomen första gången 1985. Sverige har sedan slutet på 1980-talet genomfört regelbundna undersökningar för att spåra smittan. I dag finns ett fåtal fiskodlingar klassade som smittade, och här genomförs åtgärdsprogram för att sanera anläggningarna. Årligen undersöks lax-, öring- och sikonor med avseende på BKD i samband med romtagning på kompensationsodlingarna. Detta för att säkerställa att den smolt som ska produceras från rommen och så småningom sätts ut inte bär på smittan.

Bakteriell njursjuka BKD är en fisksjukdom som förorsakas av *Renibacterium salmoninarum* – bakterier. Bakterien kan smitta fisken både horisontalt dvs. direkt från omgivningen där det finns infekterade fiskar och vertikalt från moderfisken via rommen eller via mjölken. Bakterien kan finnas inne i romkornen och därmed kan den inte desinficeras från rommens yta. En infekterad fisk sprider bland annat bakterier via urinen till omgivningen. Typiskt för denna bakterie är att den förökar sig (delar sig) mycket långsamt och därmed förorsakar en infektion som ofta räcker länge att utveckla synliga symptom i fisken. Fisken kan vara bärare av bakterien flera månader eller år innan den förorsakar fiskens insjuknande i synliga symptom. Detta försvårar även

kartläggning av infekterade fiskpopulationer där prevalensen av positiva fiskar kan vara mycket låg och dessutom kan antalet bakterier i en infekterad fisk vara få. Tiden hur länge det tar att sjukdomen blir synlig beror på hur många bakterier fisken ursprungligen har fått in i sin kropp, vattentemperatur samt fiskens motståndskraft. Sjukdomen har rapporterats endast hos laxfiskar. Atlantisk lax, röding, öring, sik och regnbåge hör till de mest känsliga laxfiskarterna. Det råder en viss ovisshet hur länge *R. salmoninarum* överlever i omgivningen.

Inom vattenbruket observeras BKD oftast på våren, ibland även på hösten, hos fisk som är ettårig eller äldre. Utbrott är vanligast då vattentemperaturen är mellan +7 till +15 grader och när vattentemperaturen överstiger ca +15 grader försvinner symptomen. Sjukdomen hinner sällan utveckla symptom i fisken innan den stigande vattentemperaturen och fiskens immunförsvar förhindrar bakteriens tillväxt. Sjukdomsfyndet i Sverige handlar nästan alltid om symptomfria fiskar som påvisats smittade vid provtagning som baserar sig på immunologiska metoder. Ofta rör det sig om enstaka individer inom populationerna. Källan till smittan har sällan kunnat påvisas vilket leder till att man kan anta att det finns en låg prevalens av latent BKD i de vilda fiskbestånden. Detta medför att en sanering sannolikt inte leder till att man på sikt med säkerhet blir kvitt sjukdomen. Sannolikheten för att man får 100% BKD-fri ny fisk är inte stor.

I Jordbruksverkets skrivelse 2019⁴ redovisas olika alternativ för fortsatt hantering av BKD och de förordade att dagens tilläggsgarantier för BKD skulle ersättas med ett frivilligt program i näringens regi. I Jordbruksverkets skrivelse 2020⁵ redovisas olika alternativ för fortsatt hantering av BKD i Sverige. Jordbruksverket bedömer att dagens BKD-program som Sverige har tilläggsgarantier för inte kommer att godkännas av EU-kommissionen som nationella åtgärder för att hindra introduktion eller spridning av sjukdomen enligt artikel 226 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429). Detta eftersom dagens BKD-program inte ger sjukdomsfri status. Jordbruksverket menade bland annat att det inte är enkelt att utrota BKD eftersom även vild fisk kan vara smittad och därigenom även smitta odlad fisk. Jordbruksverket förordar att ett frivilligt kontrollprogram i kombination med tvingande åtgärder. I Jordbruksverkets BKD-utredning framkommer även att det inte finns så många utredningar att luta sig mot för att bedöma allvarligheten av sjukdomen. Men samtidigt, i en rapport från Veterinärinstitutet i Norge⁶, klassades BKD som låg risk för spridning och låg allvarlighetsgrad. Norge har genomfört omfattande BKD provtagning och har gett upp tilläggsgarantierna. Norge har nu övervakningsprogram i vissa zoner. Om smitta påvisas i odling i Norge kan det medföra restriktioner för utsättning och flytt men inte nödvändigtvis utslaktning. Finland har också gett upp tilläggsgarantierna och sedan dess finns övervakningsprogram i ett begränsat område i inlandet samt ett frivilligt övervakningsprogram för att påvisa att en odling är fri från smitta (vilket kan vara nödvändigt vid tex export). I övrigt påläggs inga restriktioner för finska fiskodlingar. Inom EU bekämpas BKD i Irland, i Storbritannien begränsar sig bekämpningen till Guernsey, Jersey och Isle of Man. Inom övriga EU har bekämpning av BKD upphört.

Det finns även kunskap och erfarenheter i från bland annat Norge och Finland som visat på att motarbetandet av BKD blev enormt dyrt för både näringen och myndigheterna. Motarbetningen

⁴ Den fortsatta hanteringen av bacterial kidney disease (BKD). Jordbruksverkets dnr: 6.2.17-19048/17

⁵ Redovisning av uppdrag att komplettera förslag om fortsatt hantering av bakteriell njurinflammation. Jordbruksverkets dnr 6.2.17-10263/2020.

⁶ Rapport 09:2010. Edgar Brun och Atle Lillehaug. Riskprofil för sykdomer i norsk fiskeoppdret.

är mycket dyrare än vad sjukdomen i sig själv förorsakade för risker mm. Därför har man övergått till ett frivilligt BKD program och att inte fortsätta med tilläggsgarantier.

Matfiskodlarna önskar i sammanhanget även informera om att vi har lämnat in en ansökan om stöd för att få driva ett nationellt frivilligt kontrollprogram omfattande bland annat BKD, men har den 22 februari 2021 erhållit ett beslut från Jordbruksverket om att vi ej beviljas stöd. Matfiskodlarna har även inlämnat en ansökan om huvudmannaskap för att få driva ett nationellt frivilligt kontrollprogram till Jordbruksverket. Beaktat att stöd ej erhållits finns det inte ekonomiska möjligheter för Matfiskodlarna att ta på sig att driva det frivilliga kontrollprogrammet inom ramarna för ett huvudmannaskap.

Matfiskodlarna anser slutligen att det inte är rimligt, utifrån ett riskbedömningsperspektiv, att ställa oproportionerliga krav på svenska fiskodlingar omfattande utslaktning, saneringskrav mm när BKD påträffas i en odling. Vilket vi anser är en risk med att lägga till BKD på åtgärdssjukdomslistan. Dessutom läggs sjukdomar till i listan utan att någon grundlig översyn gjorts av nuvarande sjukdomsbekämpning etc.

Matfiskodlarna anser att bekämpning av BKD ska avslutas, att det inte finns något stöd för att BKD ska vara med i listan för åtgärdssjukdomar. BKD är en sådan sjukdom som endast bör omfattas av övervakning och inte bekämpning. För odlare som vill upprätthålla en BKD- fri status har det tidigare föreslagits att det ska hanteras inom ramarna för ett övervakningsprogram. Matfiskodlarna har även tidigare föreslagit att, för att förhindra att det utvecklas BKD- epidemier, ska det beredas möjligheter att testa kramad avelsfisk för BKD. Rom som härstammar från fisk som konstaterats positiv för BKD kan då tas bort från produktionen till en relativt liten kostnad. Med detta förfarande har man på många håll lyckats med att hålla sjukdomen i schack. Matfiskodlarna anser att det är rätt väg att gå, att öka kontrollen i ett tidigt skede i produktionscykel dvs i avelsanläggningarna, inte att öka åtgärderna och bekämpningen i sista steget i produktionscykel, matfiskproduktionen.

10 kap. Allmänna bestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

Behörig myndighet

I 4-7 §§ regleras behörig myndighet för offentlig kontroll mm. Matfiskodlarna stödjer förslaget att det övergripande myndighetsansvaret för djurhälsa ska fortsatt vara Jordbruksverket.

Matfiskodlarna anser dock att det bör övervägas om det finns möjligheter att avgränsa antalet berörda myndigheter ytterligare. I det följande ges exempel.

I 5 § föreslås när det gäller anmälningsplikt avseende förtecknade sjukdomar ska göras till Jordbruksverket eller Statens veterinärmedicinska anstalt. Vidare lyfts ett antal fördelar med detta delade ansvar. I grunden är syftet väl att både Jordbruksverket och Statens veterinärmedicinska anstalt ska vara behöriga att ta emot anmälningar. Vattenbruksföretagare omfattas av flertalet regelverk och det är många myndigheter som företagen ska ha kontakt med. Strävan bör vara att minimera antalet myndigheter som en företagare ska/kan ha kontakt med för att bedriva verksamhet. Det finns en risk att anmälningar "faller mellan stolarna", kommunikationen mellan berörda myndigheter drar ut på tiden etc. Det är osäkert om detta

förslag resulterar i en effektivisering samt uppfyllelse av syftet att dela på ansvaret mellan två myndigheter.

I 7 § föreslås att Livsmedelsverket är behörig myndighet att utfärda djurhälsointyg. Matfiskodlarna anser att det bör övervägas att Jordbruksverket ska vara behörig myndighet. Dock kan Livsmedelsverket vara remissinstans. Strävan bör vara att minimera antalet myndigheter som t.ex. en företagare ska/kan ha kontakt med för att bedriva verksamhet.

Kontrollmyndigheter

I 8-16 §§ regleras vilka myndigheter som ska ansvara för kontrollen. Såväl Jordbruksverket som länsstyrelserna föreslås utföra kontroller (samt Tullverket i vissa delar). Om kontrollerna ska utföras av såväl Jordbruksverket som 21 olika länsstyrelserna bör det regleras att kontrollen ska samordnas. Exempelvis genom gemensamma och samordnade tillsynsinsatser, löpande kunskapsutbyte och kalibrering mellan berörda myndigheter och handläggare, en gemensam digital portal för rapportering av tillsynsuppgifter etc.

Det bör dock övervägas fördelar respektive nackdelar med att Jordbruksverket ansvara för alla kontroller dvs förslaget att vissa kontroller ska utföras av länsstyrelserna ändras till enkom Jordbruksverket. Som nämnts ovan bör strävan vara att minimera antalet myndigheter som en företagare ska ha kontakt med för att bedriva verksamhet.

Fiskodlarna upplever redan idag att det är svårt för alla involverade länsstyrelser och vidare alla olika handläggare att besitta den kompetens som krävs för alla de olika djurslag som omfattas av kontroll.

13 kap. Ersättning och bilaga B

Enligt 13 kap. 3-14 §§ djurhälsoförordningen (2021:00) utgår ersättning i fråga om de sjukdomar som anges i bilaga B.

För fisk är det sjukdomarna: infektiös laxanemi, viral hemorragisk septikemi (egtvedsjuka), vårviremi hos karp och infektiös pankreasnekros med undantag för serotyp ab som omfattas av ersättning.

Matfiskodlarna anser att även åtgärdssjukdomar som listas i bilaga A ska omfattas av ersättning. Den ersättning som ska utgå bör minst efterlikna ersättningsmöjligheten för de sjukdomar som listas i bilaga B. Som framförts tidigare bör inte Sverige implementerar EU-regelverk på ett sådant sätt att det innebär att svenska företag omfattas av strängare krav än andra företagare i EU, då detta riskerar att påverka konkurrensen på EU- marknaden negativt

Wenche Hansen

Wenche Hansen

VD

Matfiskodlarna Sverige AB

Tfn +46(0)73-095 98 39

E-post: wenche@matfiskodlarna.se